

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Twee dingen!

"Ik weet de dag mijns doods niet"

Gen. 27:2b

De aartsvader Izak is 137 jaar oud. Zijn vader Abraham werd op diezelfde leeftijd weduwnaar en hertrouwde nog, zoals we weten. Maar.... als we zijn zoon op diezelfde leeftijd aantreffen, is deze echt een oude man. Izak kan niet meer, hij is lichamelijk op. Zijn gezichtsvermogen is weg. Zijn ogen kijken je aan, maar ze zien niets. We zijn geneigd tot hem te zeggen: "Izak, je hebt je beste tijd gehad".

Maar Izak zou het daar niet mee eens geweest zijn. Zijn beste tijd komt nog. Hij mag immers bij de belofte Gods leven. Izak was in die dagen juist in het geloof werkzaam met de belofte des Heeren. De belofte aangaande de Messias. Hij wilde aan Hem denken, van Hem spreken en die belofte op Ezau overdragen. Voor Gods volk mag dan, juist bij het ouder worden, uitzicht en verwachting zijn. Wat een gezegende oude dag is dat! Izak roept zijn zoon Ezau. Tegen hem, die hij zo lief heeft (zie hoofdstuk 25) zegt hij: "Zie nu, ik ben oud geworden en weet de dag van mijn dood niet". Wat blijkt uit deze woorden dat Izak lichamelijk wel blind is, maar geestelijk niet. Hij weet twee dingen. Deze twee dingen zijn voor ons ook zo belangrijk te weten. Hij weet allereerst dat hij moet sterven. Izak was als een wonderkind geboren. Maar straks moet hij sterven. Aan zijn aardse bestaan komt een einde. "O, maar dat weet ik ook", zegt u. Dat weten we toch allemaal? Wie is nu zo dwaas om de illusie te koesteren dat hij altijd hier op aarde zal blijven? Kijk maar om u heen. Mensen in de lente van het leven, heel pril nog, worden weggerukt door de dood. Mensen, op de middaghoogte van het leven,

nog zo in de kracht van het leven, overlijden. Mensen, in de avond van het leven, ze leken zo sterk, maar toch moet het ook van hen gelden: en hij/zij stierf.

Toch blijkt uit alles dat we als mensen met deze wetenschap blind zijn voor de dood. We worden misschien een beetje prikkelbaar als we er te veel op gewezen worden. We klampen ons zo vast aan de gedachte dat wij nog wel een paar jaartjes mogen meegaan. We stellen ons zo in op de plannen, die we hebben voor de toekomst. En we zingen bij ieder sterfgeval misschien wel ernstig mee: "wie leeft er die de slaap des doods niet eens zal slapen, wie redt zijn ziel van het graf?" Maar we stellen ons niet in op de vraag: "mijn ziele, doorziet gij uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?"

Het tweede, dat Izak weet is: dat het uur van zijn sterven bij hem niet bekend is en daarom zo onverwachts kan komen. Als een dief in de nacht. De Heere Jezus zei: "Ge weet dan niet de ure, waarin de dief komen kan". Er is maar een handbreed tussen leven en dood. Voordat u deze meditatie uitgelezen hebt, kan het voor u al eeuwigheid zijn. Ook dat is een zaak, waarbij velen niet stilstaan. Gods Woord roept ons allen op: "Geef bevel aan Uw huis, want gij zult sterven en niet leven". Weet u waarom het stervensfeit zo ernstig is? Omdat de dood ons bepaalt bij de zonde. De mens was door God geschapen om te leven en niet om te sterven. Nu moet hij sterven, omdat hij van God Zijn Schepper is afgeval. De straf op de zonde, de dood, deed z'n intrede. Zo is de dood doorgegaan tot alle mensen. Boven een Zeister kerkhof staat geschreven: "De kleine en de grote is daar en de knecht vrij van zijn heer" (Joh. 3:19). De Heere

wil ons bij deze ernst bepalen om ons te wijzen op de noodzakelijkheid van de wedergeboorte en de bekering tot Hem. Welmenend zegt Hij: "Gedenkt aan Uw Schepper...." en "Zoek de Heere en leef". Door Zijn Heilige Geest wil Hij overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Dan komt er een sterven voordat we sterven gaan. Dan immers, wordt het m'n grote nood dat ik voor God moet verschijnen, maar voor Hem niet kan bestaan. Mijn zonde maakt mij het voorwerp van Zijn toorn. Izak ziet naast de zwarte schaduw van de dood het licht schijnen van de belofte: "In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden!" en: "Ik zal Mijn verbond met hem oprichten tot een eeuwig verbond zijn zade na hem". Christus Jezus zou dit Zaad der vertroosting zijn. Hij zou komen om de schuld te verzoenen, om te betalen met de dure prijs van Zijn lichaam en bloed. Borgtochtelijk zal aan Hem het vonnis voltrokken worden van de woorden: "de ziel die zondigt die zal sterven". Borgtochtelijk zal Hij het vonnis der wet ondergaan: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft bij al hetgeen geschreven staat in het boek der wet". Hij is de dood, de vloekdood gestorven. Alleen wie Hem door een waar geloof mag kennen zal door de genade van het geloof levens- en stervensgenade ontvangen. Hij is immers de Opstanding en het Leven. Hij sprak: "Wie in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven". Ook Izak wist de dag van zijn dood niet. Hij leefde nog 43 jaar na deze gebeurtenis. Hij werd 180 jaar oud. Alleen de Heere weet de ure van onze dood. Onze tijden zijn in Gods hand. Daarom.... speel er niet mee. U weet niet hoeveel dagen, uren en minuten van genade de Heere u nog geeft. Wie onbekeerd en onverzoend sterft, valt op dat ogenblik in het eeuwig verderf, waarvan ook gezegd moet worden: "de helft is me er niet van aangezegd!" Gelukkig die mens, die met Izak kan

zeggen: "Ik weet de dag van mijn dood niet", maar dit weet ik wel: "mijn Losser leeft". Hij zegt: "Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem!" Mag u dan zeggen: "Dwars door de dood, is 't leven mij bereid, God neemt mij op in Zijn heerlijkheid?"

Ds. A. v.d. Weerd

Van de administratie

Bij het verschijnen van het eerste nummer in dit pas begonnen jaar, willen wij allereerst onze lezers Gods onmisbare zegen toewensen.

Wij hopen, dat u ons blad weer met veel genoegen zult lezen en dat het gezegend mag worden in uw persoonlijke leven. Ook voor het jaar 2001 is door het bestuur besloten om de abon-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 020-8739933

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,75 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

nementsprijs op het oude, reeds jarenlang niet aangepaste bedrag van f. 10,- per jaar te houden. Wij krijgen regelmatig de vraag, hoe de stichting Bewaar het Pand het voor elkaar krijgt om een blad, wat om de veertien dagen verschijnt, voor zo'n prijs te laten verschijnen. Dit is inderdaad ook niet mogelijk voor dit lage bedrag. Immers, als wij kijken naar de recente stijging van de BTW en de overige kosten, zou de werkelijke abonnementsprijs circa f. 45,- per jaar bedragen. Echter, een groot gedeelte van onze lezers maakte naast de abonnementsprijs een grote of kleine gift over, zodat wij in het jaar 2000 aan onze verplichtingen konden voldoen. Op deze plaats willen wij de abonnees, die dit afgelopen jaar gedaan hebben, nogmaals hartelijk dank zeggen.

Wij hopen, dat u ons in dit jaar wederom zult willen helpen.

Binnenkort zal de acceptgiro voor het abonnementsgeld van het jaar 2001 weer aan u worden verstuurd. Wij hopen en verwachten, dat u deze kaart, na ontvangst weer zo spoedig mogelijk naar uw bank terugstuurt, zodat wij ook weer onze crediteuren kunnen betalen. Abonnees die op elektronische wijze betalen, kunnen dit uiteraard op deze wijze doen. Een vriendelijk verzoek voor onze abonnees in Canada en Noord-Amerika. Wilt u ons liever geen cheques of contant geld sturen. De kosten voor het omwisselen hiervan zijn dermate hoog, dat er van de abonnementsprijs bijna niets overblijft. Voor deze abonnees is het contactadres nog steeds: de heer M. Sommer, 980 Sawmill RD, RR2 Ancaster L9G 3L1, Ontario Canada tel no. 9057654195. Aan hem kan het abonnementsgeld worden overgemaakt en kunnen adreswijzigingen worden opgegeven. Degenen die verleden jaar een geschenkabonnement hebben gekregen voor een jaar en

waarvan deze periode nog niet is verstreken, zijn niet verplicht om nu al het abonnement te betalen. Uiteraard mag dit wel. In de laatste twee weken van het vorig jaar mochten wij nog f. 245,- aan giften ontvangen en kwamen er vier nieuwe abonnees bij. Met hartelijke groet,

P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud

In het nummer van ons blad van het jaar 2001 plaatsen we een meditatie van Ds. A. v.d. Weerd over Genesis 27:2b. verder vervolgartikelen waaronder een stukje van ondergetekende over de brieven van Rutherford en een aflevering van "Voor de jeugd" van Ds. K. Visser. Opnieuw mogen wij een jaaroverzicht plaatsen van de inhoud van ons blad in de jaargang die nu weer is afgesloten. De fam. J. Boer-Bunk uit Barendrecht heeft hiervoor gezorgd. Wij willen hen hartelijk dank zeggen voor het werk dat hieraan verricht mocht worden.

School voor Dundas en Hamilton

Omdat we dit niet eerder wisten maken we er nu pas melding van dat er een flessenactie is gehouden door de kinderen van het gezin Visscher, Molenkamp 20, Urk. Fijn dat jullie op deze manier ook je steentje hebben bijgedragen. De actie heeft f 20,- opgebracht.

Verschijningsdatum volgende nummer

Het volgende nummer zal D.V. 18 januari verschijnen. Zouden de schrijvers ervoor willen zorgen dat de copy donderdag 11 januari in ons bezit is? bij voorbaat hartelijk dank voor de medewerking.

AvH

De reactie op het Woord

Zoals we weten, waren ouderen en jongeren samen bij de waterpoort te Jeruzalem. Een hele tijd. Van 's morgens 6 uur tot 's middags ongeveer 12 uur stond of zat men op het plein. Vanaf een hoge houten stoel las Ezra het Woord van de Heere en zij die naast hem stonden legden het uit en pasten het toe. Zo dicht mogelijk werd het woord van de Heere bij allen gebracht, want de boodschap was voor hen. De reactie op het gehoorde bleef

niet uit. De uitwerking van de wet-voorlezing is bijzonder groot. Toen het volk de woorden hoorde begon men te huilen. Er staat: men bedreef rouw en weende. Het waren ook geen kleine zaken, die hen voorgelezen waren. In de wet van de Heere stond niet alleen te lezen, dat er offers waren voor de zonde en vergeving van het kwaad en hoe het volk de Heere moest dienen, eerbiedigen, maar ook waren in de wet vastgelegd de straffen en de verbonds-

vloek, wanneer Israël zich niet gedroeg naar de bevelen en inzettingen des Heeren. Duidelijk kunnen wij dit lezen in Leviticus 26 en Deuteronomium 28. in deze hoofdstukken is sprake van verbondszegen en verbondsvloek. Verbondszegen, als het volk luisterde naar de stem van de Heere en verbondsvloek wanneer het ongehoorzaam was en de gebeden van de Heere verachtte. Men zou zelfs uitgerukt worden uit het beloofde land en de Heere zou hen verstrooien van het ene einde van de aarde tot het andere. Deuteronomium 28:63, 64.

Nu waren de vaders overtredders geweest. De geboden van de Heere werden niet gehouden. Ondanks de waarschuwingen des Heeren was men doorgestaan. De afgoden van de volkeren hadden de plaats van de Heere ingenomen. De dienst van de Heere werd vervangen. Welk een wereldgeïllustreerdheid werd gezien. Welk een voorbeeld werd aan kinderen gegeven? De gevolgen daarvan bleven niet uit. De hand van de Heere keerde zich tegen hen. Velen werden weggevoerd naar de vreemde. Die in het land bleven werden zwaar getroffen. Men leefde bij een verwoeste stad en tempel. De glorie van Jeruzalem was vergaan. Dat verleden was het volk in Nehemia's dagen bekend. De sporen ervan waren nog niet verdwenen. Zeker waren de muren en poorten van Jeruzalem herbouwd geworden. Het was een gunst van de Heere, die niet onderschat mocht worden, maar ondanks dat was de schuld niet weg. De schuld van het verleden en de schuld in het heden. De woorden van de Heere troffen hen. Men kwam diep

onder de indruk van de verbondszegen en van de verbondsvloek. Het laatste ging bijzonder door hen heen. De overtreding van 's Heeren geboden moet gestraft worden. De ongehoorzaamheid is het antwoord op de liefde van de Heere. Men kwam tot rouw, tot berouw. Men weende. Dit was de uitwerking op het woord. Zo was het toen, kunnen we zeggen, maar hoe is het nu? Hoe is het bij ons? We weten van de diensten. We gaan regelmatig naar de kerk. Zondag na zondag. Naar ik hoop twee keer. Op zich goed. Zelfs noodzakelijk. De Heere eiste het en Hij zegent Zijn woord, want het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord van God. Die zegen van de Heere heeft niet slechts betrekking op 's Heeren gave, maar ook op ons gemis, op onze schuld. Het bij de Heere in de schuld staan is geen ouder-

wetse term, maar voluit Bijbels. Door het werk van de Heere Jezus is de wet niet verdwenen. De wet is uitdrukking van 's Heeren wil, van Zijn heilige eis, van Zijn verbod en gebod. Die beide gelden ook ons. Paulus schrijft aan de Romeinen: wij weten nu, dat al wat de weg zegt zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn. Opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Dat is, zoals in de kanttekening terechtstaat: der verdoemenis of des rechtvaardigen oordeels schuldig. Wat kan daar gemakkelijk overheen gegleden worden. We kunnen zo ineens gaan spreken over het kruis, de verdienste van de Heere en het geloof in Hem. Echter de schuld blijft staan en dat is geen geringe zaak. Het verstaan, dat wij naar het recht van de Heere behoren te voldoen aan Zijn eisen, wat zeer duidelijk in Zondag 5 beschreven staat is voluit Bijbels, en zo naar de praktijk der godzaligheid. Vandaar dat de gestalte en de belijdenis van de tollenaar voor menigeen een onbekende zaak blijkt te zijn. de roem in vrije genade kent men niet. De tollenaar beleefde de rechtvaardiging des Heeren in Christus. Wat is het dien-aangaande stil. Stil in de consistories en in de contacten.

Wanneer het goed is ziet een predikant uit naar het echte effect op de prediking. De uitwerking blijft dan niet hangen in wat opmerkingen, of algemeenheden, maar in levenszaken. Er is

dan beweging, verandering in het leven. Tranen van berouw, van gemis, van verlangen zijn aanwezig. Er komt blijdschap, verwondering dat de Heere Jezus Christus de betalende, voldoende, verzoenende Borg en Middelaar is. Wat is Zijn spreken heilvol, waar het hart geraakt wordt door Zijn woorden: niemand komt tot de Vader dan door Mij. Ik ben de deur, indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden. Wat groot en rijk is dat. Men komt door de Heilige Geest tot de blijdschap, de zekerheid des geloofs. En die genade is er al wanneer verstaan wordt wat Zijn ontvangenis en geboorte inhouden.

In Zondag 14 staat: wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus? Dat Hij onze, mijn Middelaar is en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde waarin ik ontvangen en geboren ben voor Gods aangezicht bedekt. Waar mijn verlorenheid, mijn schuldigheid, vloekwaardigheid begint ving de Heere Jezus Zijn Borg, Zijn heils weg aan!

Geloofd zij Hij voor Zijn daad, voor Zijn liefde!

Welzalig zij die naar Zijn reine leer in Hem hun heil hun hoogst geluk beschouwen

die Sions Vorst erkennen voor hun Heer!

welzalig zij die vast op Hem betrouwen.

Ds. M.C. Tanis

Brieven van Rutherford (3)

De schoonheid van Christus.

Om de schoonheid van Christus te beschrijven haalt Rutherford in zijn brieven het Hooglied aan. In Hooglied 5: 16 lezen we: "Al wat aan Hem is gans begeerlijk." Dat mag de bruid van Christus in bewondering en aanbidding uitroepen. De schoonheid van Christus gaat alle aardse schoonheid te boven. Woorden schieten ten diepste tekort om de schoonheid van Christus te omschrijven. Er kan slechts in verwondering en aanbidding van gesteld worden wat de schoonheid van Christus is. We geven een citaat van blz. 112: "Voeg de schoonheid van tienduizend maal duizend werelden van paradijzen zoals de hof van Eden bij elkaar; voeg alle bomen, alle bloemen, alle geuren, alle kleuren, alle smaken, alle vreugden, alle zoetheid, alle lieflijkheid bijeen! O, welk een

schoon en uitnemend iets zou dat zijn! En toch zou het minder zijn vergeleken met die schone en allerbeminlijkste Christus dan een druppel regen tegenover het totaal aan zeeën, rivieren, meren en fonteinen van hemel en aarde!" Rutherford betreurt het dat er zo weinig over Christus gedacht en geschreven wordt en dat er zoveel gedacht en geschreven wordt over de ijdelheid van het schepsel. Wat staat bovenaan in onze gedachten? Hebben wij de woorden van de bruid uit het Hooglied al mogen nastamelen? Schieten onze woorden ook tekort om de schoonheid van Christus te omschrijven?

Onwaardigheid.

Ware kinderen Gods beleven hun onwaardigheid. De geringste weldaad is verbeurd en verzondigd. Gods kind

kan nergens aanspraak op maken. Hij kan nergens rechten op laten gelden. Maar dat niet alleen. Het is ook onverdiende goedheid Gods als er gestreden mag worden onder Hem, Die de banier draagt boven tienduizend. Van nature strijden we onder de vorst der duisternis. De gevallen mens voelt zich thuis in het leger van de satan en heeft er geen moeite mee de bevelen van de satan uit de voeren. Uit eigen beweging wil een mens zich niet onderwerpen aan Christus. Door de diepe val in Adam is hij juist een strijder tegen Christus. De vraag moet eerlijk onder ogen gezien onder wiens aanvoering wij strijden. Indien we nog strijden onder aanvoering van de satan, dan zijn wij op weg naar de eeuwige ondergang. Of mag u al strijden onder Christus? Dat is een wonder van God. Dat is nooit vanuit de mens te verklaren. Hoe langer er onder aanvoering van Christus gestreden mag worden, hoe meer eigen zwakheid en zondigheid ingeleefd moet worden, hoe groter wonder het wordt dat zo'n slechte strijder niet wordt weggezonden door de grote Legeraanvoerder. Het is dan ook te verstaan wat Rutherford schrijft op blz. 120 over zijn eigen onwaardigheid: "Ik acht mijzelf hoogst onwaardig om in het legerkamp van zo'n waardige en vermaarde Overste als Christus is, te dienen. Ik heb reden om bedroefd te zijn, dat de mensen iets van zulk een ellendige als ik ben verwachten. Het is me een wonder als Christus enige waarde kan hechten aan mijn nietswaardige, gebrekkige en geringe liefde tot Hem: die is zeker het aanzien niet waard." Verstaat u deze woorden?

Doden van lusten.

Rutherford wijst er in zijn brieven op dat er velen in zijn dagen zijn die Jezus wel als Zaligmaker begeren en als zodanig op Hem willen vertrouwen, maar dat zij Hem niet willen erkennen als 'Heere.' Zij schuwen de gehoorzaamheid aan Hem. Zij willen niet doen wat Hij gebiedt en nalaten wat Hij verbiedt. Het leven der heiligmaking staat hen niet aan. Zij willen zalig worden zonder te leven naar de wil van God. Zou het in onze dagen anders zijn? Er wordt een roemen in Christus met de mond gevonden, maar er is geen begeerte te doen wat Hij wil. Men spaart de lusten van het oude bestaan. Het is alleen genade werkelijk tegen de lusten van het oude bestaan te mogen strijden. Echte kinderen van God kennen de begeerte

tegen alle boze lusten te strijden en te leven naar de wil van God. Is het uw begeerte al geworden? Mag het uw gebed zijn: Leer mij naar Uw wil te handelen? Is het uw vraag: Wat wilt Gij dat ik doen zal?

Vermoeid van de zonde.

Op blz. 125 schrijft Rutherford dat God niet eist te vertrouwen op Christus als Verlosser zonder dat men vermoeid is van de zonde. Hij noemt het vertrouwen op Christus en het niet vermoeid zijn vanwege de zonde vermetelheid en geen geloof. Het is onmogelijk op Christus in waarheid te vertrouwen zonder vermoeid te zijn van de zonde en de ongerechtigheid. "Het geloof gaat altijd gepaard met een verbroken en verslagen geest; en het is onmogelijk dat er geloof kan zijn, waar niet enigermate een verslagen en berouwvol hart is over de zonde." Rutherford schrijft dat verworpenen niet wordt bevolen te geloven dat Christus voor hen gestorven is. We lezen op blz. 126: "hun wordt bevolen te geloven dat Christus voor hen gestorven is, als zij eerst vermoeid, beladen, zondeziek en veroordeeld zijn in hun conscientie en als zij dodelijk verwond en gedood zijn door het vonnis der wet, en metterdaad Hem Die hun aangeboden wordt omhelzen."

Liefde tot kinderen.

Rutherford behandelt de vraag welke plaats kinderen in het hart van ouders dienen in te nemen. Rechtgeaarde ouders zullen aan hun kinderen in het hart een grote plaats toekennen. Dat staat uiteraard buiten kijf. Daar kan geen meningsverschil over zijn. Kinderen dienen evenwel niet de belangrijkste plaats in het hart in te nemen. Rutherford wijst er terecht op dat Christus het middelpunt van het hart dient te zijn. Als kinderen het middelpunt van het hart vormen zijn het afgoden. Het kan gebeuren dat kinderen van de zijde van de ouders worden weggenomen. Hetzij door een

ziekte, hetzij door een ongeval. Hoe dient de houding van ouders te zijn als dit plaatsvindt? Het is genade te beleven wat Rutherford dienaangaande schrijft: "Als de Heere enigen van hen bij Zich opneemt in Zijn huis voordat de storm er aan komt, neem dat niet verkeerd op. De eigenaar van de boomgaard mag toch enkele appels van zijn eigen bomen afplukken voor het volop zomer is en eer de herfstzon hen beschijnt? En het zou niet betamelijk zijn dat zijn knecht, de tuinman, hem daarover zou berispen. Laat de Heere Zijn eigen vruchten plukken in elk jaarseizoen dat het Hem behaagt. Zij zijn voor u niet verloren, maar zij zijn even goed weggelegd als dat zij zijn aangeboden in de hemel, waar de beste juwelen des Heeren liggen."

Overblijvende onreinheid.

De beste wedergeborenen hebben nog last van hun overblijvende onreinheid. Vleselijkheid wordt bij hen nog aange troffen. Zij zijn niet vrij van afgoderij. Met een scheef oog wordt soms naar een afgod gekeken, zo schrijft Rutherford op blz. 135. Wie de Heere mag vrezen zal dit niet kunnen ontkennen. Wie is vrij van zondige gedachten? Wie is vrij van onreine begeerten? Wie spreekt geen zondige woorden uit? Wiens daden zijn volmaakt in overeenstemming met de eis van Gods heilige wet? De volmaaktheid zal pas na dit leven gevonden worden. Kennen wij de smart over de overblijvende ongerechtigheid? Voor al Gods kinderen geldt dat aan de overblijvende onreinheid een einde komt. Dat is verworven door Christus in de weg van lijden en sterven en in de weg van volkomen gehoorzaamheid aan de geboden van God. Christus is de volkomen Zaligmaker van volkomen zondaren. Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Daartoe is Hij op aarde gekomen. Zijn ziel heeft Zich tot een schuldoffer gesteld en daarom zal Hij zaad zien. De Kerk des Heeren zal de eeuwige zaligheid verkrijgen.

Ds. A. van Heteren.

Voor de Jeugd

Heb jij wel eens nagedacht over je begrafenis? Misschien schrik je van deze vraag of vind jij deze vraag niet geschikt voor jongeren. Het zou meer iets voor bejaarden zijn of voor mensen die ernstig ziek zijn en weten dat ze sterven gaan. Toch ben ik niet zom-

aar op deze vraag gekomen.

Aanleiding

De aanleiding tot het stellen van deze vraag is een auto-ongeluk, dat pas heeft plaatsgevonden in Werkendam. Daarbij kwamen twee broers van 19 en 20 jaar om het leven. Deze jongens

waren lid van de plaatselijke Gereformeerde Gemeente. Een grote slag voor de ouders en de gemeenschap. Heel Werkendam sprak erover. De zware gang naar het graf moest gemaakt worden. Het was een zeer grote begrafenis. Ik heb enkelen gesproken, die tijdens de rouwdienst en begrafenis aanwezig waren. Ze spraken over de inhoud van de toespraak n.a.v. opwekking van de jongeling van Nain, ze hadden het over de ouders en over de vele aanwezigen. Het was een zeer gevarieerd gezelschap. Niet alleen kerkmensen, maar ook velen die niet naar de kerk gaan en werelds leven. Het Woord mocht gezaaid worden. Toen ik er later over nadacht, kwamen er allerlei gedachten bij mij op. Immers zij die bij mijn begrafenis aanwezig zijn, behoren tot mijn familie- en kennissenkring. Met hen heb ik geleefd, omgang gehad.

Vraag

Nu kom ik weer terug op mijn vraag, die ik aan jou heb gesteld: heb je wel eens nagedacht over je begrafenis? Wie zullen daarbij aanwezig zijn? Ik wil bij de beantwoording van deze vragen, afstand nemen van de concrete situatie van de twee verongelukte broers uit Werkendam. Mij past daar integer mee om te gaan en geen oordeel uit te spreken. Ik wil graag met jullie nadenken over het gezelschap, dat op jouw en mijn begrafenis aanwezig zal zijn. Naast familieleden, zullen er kerkmensen aanwezig zijn, want ik ben opgegroeid in een Gemeente. Er zullen ook buitenkerkelijken zijn, want ik werk op een fabriek of ik ga niet naar een reformatische school, omdat ik een specialistische opleiding heb gekozen. En wie nog meer? Er zullen toch geen 'vrienden' uit de discotheek bij zijn of van de sportvereniging? Jullie begrijpen misschien wel waar ik naar toe wil. De mensen die op jouw begrafenis aanwezig zijn, zeggen iets over jouw leven op aarde. Met wie heb je geleefd en hoe heb je geleefd? Ik denk dat het een goede zaak is om hier eens over na te denken. Wellicht is het voor jou een spoorslag om door genade tot de goede keuze te komen.

De goede keuze

Ik moet hierbij denken aan Ruth. Toen zij de goede keuze voor de HEERE en Zijn volk uitsprak, had zij het ook over sterven en begraven worden.

Ruth 1: 16b, 17a 'uw volk is mijn volk, en uw God is mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven en aldaar zal ik

begraven worden.' Ruth wist dat ze een keer zou sterven, daar hield ze rekening mee. Nu ze door genade tot de goede keuze was gekomen, sprak ze uit daarin te willen volharden tot in de dood. Naomi's sterven zou voor haar niet het moment zijn dat ze terug zou keren tot haar land en haar vroegere afgoden. Haar keuze lag verankerd in Gods keuze voor haar. Noch de vriendelijkheid van haar eigen volk zou haar daarvan afbrengen, noch de onvriendelijkheid van Gods volk zou haar tegenhouden, zij bleef bij haar besluit. Zij wilde leven en sterven met het volk van God. Zij wilde bij hen en (we kunnen gerust zeggen) door hen begraven worden. Om zo verzameld te worden tot haar volken. Dit laatste is een bijbelse uitdrukking. (Gen. 25:8) Dat zegt iets over het hiernamaals. Na het sterven wordt elk mens verzameld tot zijn soortgenoten. Ruth zou verza-

meld worden tot hen die op aarde de HEERE hebben leren vrezen. Zij zal toegevoegd worden tot de gezaligden in de hemel. De vraag die gesteld mag worden is: wie zijn hier op aarde jouw soortgenoten? Met wie wil je straks in de eeuwigheid zijn? De rijke man sloeg zijn ogen op in de hel, bij zijn soortgenoten. De arme Lazarus werd gedragen in de schoot van Abraham. Zul jij straks aan tafel zitten met Abraham, Izak en Jacob? Wil je dan nu leven als Gods Volk? Leeft het in je hart: 'Ik ben een vriend, ik ben een metgezel van allen die Uw Naam ootmoedig vrezen.' Toe wees eens eerlijk, onderzoek jezelf en toets jouw vriendenkring aan het Woord van God.. Misschien is het een begin van een goed einde.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

Het laatste oordeel

We zijn het jaar 2001 ingegaan. Eenmaal zal het de laatste keer zijn dat deze wereld in haar huidige bestaanswijze een nieuw jaar ingaat. Ieder jaar betekent een jaar dicht bij de dag van de wederkomst. Maar ook een jaar dicht bij het laatste oordeel. Enkele gedachten over het laatste oordeel willen wij doorgeven aan de hand van een boek van Ds. Samuel Smith (1582-1662?) getiteld "Het laatste oordeel". Het boek bevat vier preken over Openbaring 22: 11- 15.

Kostbare tijd.

In het voorwoord wijst ds. Smith erop dat de tijd een kostbare zaak is. We weten niet wanneer we opgeroepen zullen worden om voor God te verschijnen. We weten de dag van ons sterven niet. Sterven is evenwel niet het ergste. Onverzoend sterven is het ergste wat er gebeuren kan. Dan is het voor eeuwig te laat. Wie zonder waarachtige bekering door de dood wordt overvallen, zal door God geoordeeld worden. Predikanten en gemeenteleden dienen dit te bedenken. De ernst van de eeuwigheid dient door te klinken in de prediking, ook in het pas begonnen jaar. De Heere binde de ernst van de eeuwigheid op het hart van jong en oud onder de hoorders. We leven maar eenmaal. Het leven en ook het sterven kan nooit overgedaan worden. Neem daarom de waarschuwing uit het voorwoord ter harte (blz. 11)

"Daarom staat ons allen, zowel voorgangers als gemeenteleden, voor de hand om de tijd voor de kostbaarste zaak in de wereld te achten, omdat wij niet weten, hoe spoedig wij geroepen zullen worden om van onze werken verantwoording te doen. Velen hadden (al menig keer) goede voornemens in het hart om de Heere aan te hangen, die toch door de dood zijn overvallen, bij gebrek aan een tijdige bekering." Verlorenen zouden alles willen geven wat zij ooit bezaten om nog tijd tot bekering te krijgen, maar dat is onmogelijk. We lezen dienaangaande op blz. 46: "Dan zouden wij alles willen geven wat wij ooit bezaten, voor slechts een maand tijd, of voor slechts een week tijd, nee, voor slechts een dag of een uur tijd of ruimte, om ons te bekeren en ons met God te verzoenen, Die wij zo vaak beledigden."

Schrik voor onbekeerden.

De Heere zal wederkomen om te oordelen de levenden en de doden. Wat een schrik zal dit zijn voor hen die onbekeerd bleven voortleven. Welk een dag van ontzetting voor goddelozen en bozen. Dan zal blijken dat het Woord van God toch waar is. Dat de prediking toch waar is. De tweede komst van Christus op aarde zal heel anders zijn dan de eerste komst op aarde. De tweede komst is immers een komst ten oordeel. Als Rechter zal Christus oordelen. Rechtvaardig oor-

delen over al Zijn vijanden en de vijanden van Zijn Kerk. Zij zullen in de buitenste duisternis geworpen worden. Zij zullen Hem zien Dien zij doorstoken hebben. Zij zullen Hem zien voor Wie zij zich niet wilden neerbuigen. Zij zullen Hem zien die zij niet wilden gehoorzamen. Ds. Smith roept ernstig op te rekenen met de dag van het oordeel. We lezen op blz. 38 en 39: "Och, overweeg toch bijtijds, gij die de gedachte aan deze Rechter en Diens oordeel van u afzet. Want als een strik zal het op een dag over allen, die op aarde zijn, komen. Wacht u er voor nog langer van Zijn geduld en lankmoedigheid misbruik te maken. Waarom zoudt ge zo over uzelf toorn vergaderen tegen de dag des toorns? U denkt dat het Kain, Farao, Pilatus en Judas op die dag zwaar zal vallen; en waarom niet u (zelf) als ge ongehoorzaam blijft en het Woord van de Heere Jezus vertreedt, Die u nu in dit Evangelie aangeboden wordt? Want laat ons hiervan verzekerd zijn, dat indien wij aan God onze liefde en gehoorzaamheid onttrekken, Hij Zijn zegeningen ons zal onthouden!"

Eeuwige pijn.

Smith schrijft eerlijk in zijn preken over de werkelijkheid van de eeuwige rampzaligheid. Hij noemt het voorbeeld van kiespijn. Wat kan een mens al gekweld worden door kiespijn. Het slapen kan hem daardoor onmogelijk gemaakt worden. Dan lezen wij op blz. 50 "Wat zal de pijn der ziel dan niet zijn, wanneer ze altijd, als een salamander, voortdurend in het vuur zal branden en toch nooit verteren." De rijke man uit Lukas 16 is in dit opzicht een waarschuwing voor alle goddeloze zondaars. Tijdens zijn leven gaf hij zijn lichaam over aan allerlei zonden. Nu wordt zijn lichaam gekweld zonder ophouden. De rijke man zou wel een hele wereld willen geven voor een druppel water om zijn tong te verkoelen. Smith verbindt er de volgende woorden aan: "O, laat hij een waarschuwing zijn voor alle zondaars, en ons leren om onze lichamen goed te gebruiken, om op onze ogen en oren te letten, en om een wacht voor onze mond te zetten, uit vrees om God daardoor te ontteren en een eindeloos wee over onszelf te brengen." Op blz. 140 schrijft Smith over de hellepijnen dat zij rusteloos en buitengewoon hevig zijn en eindeloos. Er komt voor eeuwig geen einde aan. Op blz. 141v schrijft Smith: "Laten wij ons daarom thans bekeren, en onze zonden bewe-

nen, nu wij zowel de tijd als de adem (ervoor) hebben, on ons te bekeren; en laten wij leven als de dienaars van God, en niet langer als slaven van zonde en satan. Dan zullen de poorten der hel het niet van ons winnen, noch de tweede dood over ons triomferen."

Troost voor Gods kinderen.

In deze wereld ondervinden de rechtvaardigen veel onrecht. Maar er zal een dag komen waarop hen recht zal worden gedaan. Christus zal Zich de volkomen rechtvaardige Rechter betonen. Gods kinderen ondervinden in deze wereld verachting. Maar er zal een dag van afrekening komen voor hun vijanden en tegenstanders. Lazarus die honger leed krijgt overvloed en de rijke man eeuwige armoede. Er komt een dag waarop al Gods kinderen vrij zullen zijn van verdrukkingen en onrecht, van oordelen en lasteringen die zij van de zijde van de wereld ondervonden. Welk een troost zal het zijn als het gehoord zal mogen worden uit de mond van de Rechter: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in tot de vreugde uws Heeren. Gods kinderen dienen hun zielen dan ook in lijdzaamheid te bezitten. Zij moeten zich voor wraak wachten. Want het geldt: Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergelden. Er komt een dag waarop de Heere de rechtvaardige en de goddeloze zal oordelen. Wees ervan overtuigd dat de Heere alles aanschouwt wat op deze aarde plaatsvindt. Het onrecht ontgaat Hem niet. De verdrukking die de Zijnen wordt aangedaan wordt door Hem gezien. De Heere weet van hun lijden en smart. Lezen wij niet in Jakobus 5: 7 "Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren." Op de oordeelsdag zullen de rechtvaardigen volkomen vergelding ontvangen en de goddelozen het verdienende oordeel. De Heere zal komen als Rechter. Zoals de dood een mens achterlaat, zo zal het oordeel hem vinden.

Hoe leven wij?

Die vraag dient onder ogen gezien te worden. Want de oordeelsdag zal ontzettend zijn voor hen die voor eigen rekening zijn blijven voortleven en zich thuis zijn blijven voelen in de dingen van beneden, die onbekeerd zijn gebleven en geen vergeving hebben gezocht. Denkt u nooit aan de oordeelsdag? Bedenk het toch dat die dag onafwendbaar zeker zal komen. De oorzaak dat velen in de zonden blijven leven is dat zij nooit aan de oordeels-

dag denken. Smith tekent eerlijk hoe het zal zijn voor zulken op de grote oordeelsdag: "Maar voor de goddeloze zondaar die in de zonde leeft, zoals de dronkaard, de godslasteraar enz. zal dat een schrikkelijke en vreselijke dag zijn, om de schrille stem van de Rechter te horen: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is. O, sombere stem! O, zwaar nieuws! O, vreselijk vonnis! O, welk een wee, ja tienduizend weenen voor alle goddeloze zondaars" (blz. 54).

Zalig zij die door genade de vrese Gods mochten kennen en beoefenen. Hun lichamen zullen niet meer zwak of lam of verminkt zijn. Er zal geen pijn meer zijn. Ziel en lichaam zullen herenigd worden. Haat, spot en verdrukking zullen eeuwig voorbij zijn. Eeuwige rijkdom zal hun deel zijn. Zij zullen bekleed zijn met de kostbare klederen van de gerechtigheid van Christus.

Brand.

Smith schrijft dat we het ontzettend erg zouden vinden als we een klein kind in het vuur zouden zien vallen. Maar zo schrijft hij, nu gaat het niet om een kind, maar om ons eigen lichaam en ziel. We besluiten met een citaat van blz. 123: "Als iemand onder ons zou komen, en roepen: 'Brand, brand'. Uw huis staat geheel in vlammen, en uw vee, uw vrouw en kinderen, ja al uw bezit zou door het vuur verbrand worden, o, hoe zou ons dat verbazen. Hoe zou het ons haar te berge doen rijzen, en tranen uit onze ogen doen stromen. Aanschouw dan, en zie hoe Gods Geest uitroept: 'Brand, brand!' Ja, het vreeslijke vuur gaapt, gereed om te verslinden: niet uw huis, uw koren of uw vee, maar uw arme ziel, en dat voor eeuwig! O, hoe behoorde dit dan ons harde, steenkoude hart in tweeën te breken, en ons hart te doen bloeden, als wij ook maar een vonkje genade, enige zorg voor onze ziel hebben, opdat zij niet voor eeuwig gemarteld kan worden in deze poel des vuurs." Dat wij de ernstige woorden uit dit boek ter harte mogen nemen. De Heere zal immers wederkomen om te oordelen de levenden en de doden. Hoe zal het dan zijn? Waar zult u zijn in de eeuwigheid?

AvH.

Inhoudopgave Bewaar het Pand 2000

MEDITATIES

Tekst	Schrijver	pagina
Exodus 14 : 15b	wijlen ds C. Smits	1
Jozua 5 : 14	ds P. den Butter	197
Ruth 3 : 18	wijlen ds W.F. Laman	190
Job 13 : 9a	ds E. Hakvoort	165
Psalm 130 : 3 en 4a	ds A. Baars	173
Psalm 74 : 19a	ds A. Baars	113
Psalm 136 : 23	ds J.P. Boiten	145
Psalm 116 : 1a	ds K. Hoefnagel	153
Psalm 73 : 24	wijlen ds G. Blom	13
Psalm 10 : 14b	wijlen ds H. van Leeuwen	29
Mattheus 11 : 12	ds G. Bouw	137
Mattheus 27 : 17	ds M. Vlietstra	53
Mattheus 26 : 38	ds M. Vlietstra	45
Markus 6 : 48a	ds M.C. Tanis	181
Lukas 24 : 34	wijlen ds R. Kok	69
Johannes 17 : 4	ds G. Hamstra	61
Johannes 14 : 6a	wijlen ds H. van Leeuwen	37
Johannes 3 : 30	wijlen ds P. Sneep	21
Handelingen 1 : 11	ds P. den Butter	105
Handelingen 19 : 10	ds P. den Butter	121
Romeinen 8 : 15	wijlen ds H. van Leeuwen	97
Filipenzen 3 : 10a	ds M.C. Tanis	85
Jakobus 1 : 2 en 3	ds G. Bouw	129
Openbaring 5 : 5midden	wijlen ds D. Slagboom	77

VAN DE REDACTIE

Titel	pagina
ds P. den Butter	2
ds. K. Visser	2, 38
Het jaar 2000	2
Stichting Ontmoeting	14
Nieuwe administrateur	23, 54
Ontmoetingsdag Werkendam	30, 38, 46, 54, 62, 70, 78
Biddag voor gewas en arbeid	46
Chr. Geref. Kerk te Damwoude 100 jaar	54, 62
Deputaten Buitenlandse Zending	54
Landelijke ambtsdragersconferentie	54, 154
Goede Vrijdag en Pasen	70
Koninklijk huis	78
Herdenking bevrijding	78
Pinksterappèl	78, 86, 98
Genemuiden	86
Zendingsdag Elburg	86, 98, 106, 115, 122
Rehoboth Christian School	106
Moderne afgodendienst	106
Klundert	106
Vakantietijd	115
Verdrukking	122
Br. P. Versluis vermist	130
Ontmoetingsdag Urk	130, 138, 146, 154
Fam. ds. J. Veenendaal	130
Barendrecht - Urk	130
Urk	138, 174, 182
Toogdag GBS	138
Verontrustende ontwikkelingen	146
Ambtsdragersconferentie Dordrecht	154, 166, 174, 182, 190
CD Urker kinderen	166
Alphen a/d Rijn	174
Culemborg	190
Ds. L. W. van der Mey	198
Kerst dagen en jaarwisseling	198

ARTIKELLEN

drs H.M. Baan	Toezicht op de prediking (2)	3
drs H.M. Baan	Toezicht op de prediking (3)	15
wijlen ds P. Beekhuis	Kerst	198
Petrus Broes (1726-1797)	Mijn Bijbel (n.a.v. 1 Petrus 1 : 25a)	41
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (27)	2
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (28)	14

ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (29)	23
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (30)	31
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (31)	39
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (32)	46
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (33)	54
ds G.J. Capellen	John Brown: Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven (34, slot)	62
wijlen ds J. van Doorn	Alle macht	70
ds A.A. Egas	Bevestiging en intrede ds A. van Heteren op Urk	147
ds A. van Heteren	Leven en werken van Ds. W.C. Lamain (3)	5
ds A. van Heteren	Leven en werken van Ds. W.C. Lamain (4)	17
ds A. van Heteren	Leven en werken van Ds. W.C. Lamain (5, slot)	26
ds A. van Heteren	Wat ontbreekt ons?	65
ds A. van Heteren	Enschede	94
ds A. van Heteren	Christopher Love (1)	101
ds A. van Heteren	Christopher Love (2)	108
ds A. van Heteren	Christopher Love (3)	116
ds A. van Heteren	Christopher Love (4)	124
ds A. van Heteren	Christopher Love (5, slot)	132
ds A. van Heteren	Zending	125
ds A. van Heteren	Afscheid van Barendrecht	140
ds A. van Heteren	Schriftonderzoek	167
ds A. van Heteren	Ingebruikname Pniëlkerk Urk	184
ds A. van Heteren	Brieven van Rutherford (1)	190
ds A. van Heteren	Brieven van Rutherford (2)	200
ds A. van Heteren	Verontrustende ontwikkelingen	202
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (1)	50
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (2)	55
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (3)	72
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (4)	91
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (5)	99
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (6)	107
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (7)	117
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (8)	122
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (9)	131
ds J.M.J. Kievit	Hoe werd er gepreekt in de oude Chr. Ger. Kerk (1869-1892)? (10, slot)	150
drs G.R. Procee	Willow Creek (1)	24
drs G.R. Procee	Willow Creek (2)	32
drs G.R. Procee	Willow Creek (3)	39
drs G.R. Procee	Willow Creek (4)	48
drs G.R. Procee	Willow Creek (5)	56
drs G.R. Procee	Willow Creek (6, slot)	64
wijlen ds J.W. van Ree	Nieuwjaar	199
ds P. Roos	Verslag herdenking 100-jarig bestaan CGK Damwoude	79
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (1)	139
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (2)	149
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (3)	159
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (4)	168
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (5)	175
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (6)	182
ds M. van der Sluys	De weg van weduwe Witvliet (7)	191
ds M.C. Tanis	Wapengebruik (10)	4
ds M.C. Tanis	Werklust (11)	19
ds M.C. Tanis	Voorbeeld (12)	31
ds M.C. Tanis	Bidden en werken! (13)	47
ds M.C. Tanis	Moedeloos, maar bemoedigd (14)	63
ds M.C. Tanis	Nehemia, stimulator tot werken en waken (15)	71
ds M.C. Tanis	Een vast vertrouwen (16)	79
ds M.C. Tanis	Verachting en vermaning (17)	100
ds M.C. Tanis	Nehemia's levensvoorbeeld (18)	115
ds M.C. Tanis	Standvastig (19)	123
ds M.C. Tanis	Doorgaan, maar het oog naar Boven (20)	130
ds M.C. Tanis	Trouw aan de Heere en Zijn Woord (21)	138
ds M.C. Tanis	Terugblik (22)	146
ds M.C. Tanis	Wachters op de muur (23)	160
ds M.C. Tanis	Achter de stadsmuur (24)	166
ds M.C. Tanis	Vraag naar het Woord (25)	183
ds M.C. Tanis	Het gebeuren bij de waterpoort (26)	192
ds M.C. Tanis	Overlijdensberichten	59
ds M.C. Tanis	Blijvend spreken	102
Willem Teellinck (1579-1629)	Over de voorbereiding tot de tafel des Heeren	174
dr W.H. Velema	Wat jonge mensen van een preek verwachten	34
ds P. van Zonneveld	Niet de tijdgeest, maar het Woord alleen	27

VOOR DE JEUGD

ds. K. Visser

Heilsorde en uitverkiezing	6
Heilsorde	18
Roeping	26
Wedergeboorte (1)	35
Wedergeboorte (2)	42
Wedergeboorte (3)	50
Dagelijkse bekering	58
Bekering en geloof	66
Het geloof	81
Wat is een waar geloof?	92
Wat is geloven?	102
Het komen tot Christus	109
Aannemen van Christus	118
Rechtvaardiging van de zondaar (1)	133
Rechtvaardiging van de zondaar (2)	141
Rechtvaardiging van de zondaar (3)	151
Heiliging (1)	161
Heiliging (2)	170
Heiliging (3)	177
Verheerlijking	186
De prediking	201

ONTMOETINGSDAG WERKENDAM

ds K. Visser	Predik het Woord	90
ds B.L.C. Aarnoudse	Samenvatting toespraak n.a.v. Jeremia 14 : 7-9	89
ds M. Vlietstra	Het "nochtans" des geloofs	86

ONTMOETINGSDAG URK

ds M.C. Tanis	Goud blinkt	154
ds P. Roos	Dag en Nacht	155
ds P. van Zonneveld	Openingswoord middagbijeenkomst	156
ds A. van Heteren	Beginnende verlossing	158

VARIA

3e Open dag Waardheim	103
Actie vrijlating Christenen in Laos	170
Aanmelding studie theologie Apeldoorn	73
Actie vrijlating van Christenen in Oezbekistan	143
Alphen a/d Rijn	162
Bezinningsavonden Geestelijke vorming	142
Buitenlandse Zending	170
Chr. Geref. Kerk te Nieuwpoort 100 jaar	103
Chr. Geref. bezinningskring binnen classis Leeuwarden	28, 82, 152
Congres Nadere reformatie 2000	135
Deputaten "Pastoraat in gezondheidszorg" van de Chr. Geref. kerken in Ned.	74, 134, 187
Deputaten buitenlandse zending van de Chr. Geref. Kerken in Ned.	119, 126
Een opvallende schooldag te Apeldoorn	142
Haamstede - conferentie 2000	94, 142
Jaarvergadering "Samen alleen"	66
Jaarvergadering VGS	59
Jeugdappèl -16 LCJ	59
Kom Over En Help	126
LCJ	82, 162, 188
Nieuwe SSNR wintercursus	143
Nieuwe uitgave kerkorde	19
Noodhulp aan ontheemden in Dessie - Ethiopië	93
Onbegrijpelijke liefde (ds H. C. van der Ent)	7
Oproep zendingsdeputaat	188
Overstromingen in Mozambique en Zuid - Afrika	52
Persbericht	103
RMU belegt themabijeenkomsten voor ambtsdragers over "Pastoraat en zondagsarbeid"	82
ReVoKe	66, 171
Recensie "Het Troostboek"	6
SGP - Jongerendag 2000	73
Samenvatting herdenkingsdienst Alphen a/d Rijn	176
Spoor - loos? Over de Boodschap en communicatie	67
Sta eens stil...."	162
Tear Fund, Woord en Daad en ZOA bieden hulp in Ethiopië	73
Thema landelijke werving donateurs GBS	178
Verlof dr P.J. Buys	143
Verlof fam. ds W. van 't Spijker	193

BOEKBESPREKINGEN

Schrijver

Amstel, ds J. van
 Arnold en Stephen Sizer, Joh.
 Augustinus
 Baaijens, J.A.
 Baan, ds M.
 Baron - Janssen, Ineke
 Barueth, Johannes
 Beekhuis, ds P.
 Belt, ds H. van den
 Binning, Hugo
 Boer, Jildert de
 Boston, Thomas
 Brink, dr G. van den
 Broome, J.R.
 Bruinings, David
 Budding, ds D.J.
 Budding, ds D.J.
 Budding, ds D.J.
 Buksbazen, Lydia
 Colijn, drs J.J.A.
 Comrie, Alexander
 Dagboek
 Dagboek
 Dagboek
 Dam, H. van
 Dijk, ds J. van
 Donk, Arina
 Doornenbal, ds J.T.
 Dorp, S. van
 Dorp, ds S. van
 Ekeveld, ds J.J. van
 End, dr G. van den
 Fahner, dr Chr.
 Fekkens, drs J.
 Floor, Wulfert
 Floom, dr L.
 Frinsel e.a., J.J.
 Gier, dr J. de
 Ginkel, J. van
 Gray, Andrew
 Groe e.a., T.H. van der
 Groe, Th. van der
 Groeneweg - de Reuver, M.A.
 Hage, Jetty
 Hagoort, drs Henk (eindred.)
 Hagoort, drs Henk (eindred.)
 Hakvoort, ds E.
 Henry, Matthew
 Hille, H.
 Hofman - Hoek, Beatrice
 Hoogerland, ds A.
 Hovius, drs W. Chr.
 Hubregtse, T.
 Huntington, William
 Ippel - Breedveld, Lenie
 JBGG
 JBGG
 JBGG
 JBGG
 JBGG
 Jong e.a., mw L. de
 Kohlbrugge, dr H.F.
 Kohlbrugge, dr H.F.
 Kohlbrugge, dr H.F.
 Kooten, ds R. van
 Kuiper, dr R.
 Leeuwen, W. van
 Lentfrinck, ds G.A.
 Lloyd - Jones, dr. Martyn
 Luther, Maarten
 Mackenzie, Carine
 Marshall, ds Walther
 Meade, Matthew

Titel

Toegepast tot het ambtelijk werk
 Het heilige land, een panorama
 Rust in God
 Ben jij ook een discipel?
 Een onwedergeborene op z'n best of Een wedergeborene op z'n slechtst
 Huil niet om mij
 Het Evangelienet uitgeworpen
 Genade alleen
 Waarom ben jij gedoopt?
 Keurstoffen
 Met de doop in de knoop
 Er is nog plaats
 Het probleem van het kwaad
 John Warburton, Dienaar van een Verbonds-God
 De vrije verkiezing en aanneming Gods
 Reddende liefde
 Schep mij een rein hart
 Wat is het doel van mijn leven
 Zij zochten een stad
 Schets van de geschiedenis van de Hongaarse Gereformeerde kerk
 Het ABC des geloofs
 Dient elkander door de liefde. Bijbels dagboek voor gehuwden
 Leef wijs
 Leven en Licht
 Bijbelse vertellingen voor jonge kinderen
 Blij vooruitzicht
 Draag het niet alleen, Anne
 Ziende op Hem
 Bij U is vergeving
 De HEERE is mijn Herder
 Uw trouw getuigenis. Meditaties over de Dordtse Leerregels
 Kernteksten uit de brief aan de Hebreeën
 Zending en bijbelvertaalwerk in het spoor van de reformatie
 Nieuwkerk een lichtbaken op de Veluwe
 Waakt en bidt (dagboek)
 De gaven van de Heilige Geest in bijbels-theologisch perspectief
 Op weg naar Bethlehem
 Marnix van St. Aldegonde: "Tolk der Bijbeltaal"
 Movo ergo sum? Nee dus!
 Bidt zonder ophouden
 Verbreiders van Zijn eer
 Brieven van Theodorus van der Groe
 Gezegend onder het kruis
 Is dit de goede weg Christine
 Brood uit de hemel kernwoorden van het geloof deel 1
 Het verbond van God met mensen
 Aanziet de vogelen des hemels
 De vreugde van het geloven
 Een leesbare brief
 Omgaan met kanker thuis
 De profeet Jona
 De Nederlandse Geloofsbelijdenis voor iedere dag
 Een gelukkige zanger
 Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed
 Opgesloten - Over het leven van Marie Durand
 Een goed idee
 Het Woord gaat voort
 Jouw vragen
 Muziek is kiezen
 Tieners begrijpen
 Omgaan met dementie
 Hij reisde zijn weg met blijdschap
 Mijn Verlosser leeft (dagboek)
 Verloren en gevonden
 Welkom in de strijd!
 Op het breukvlak van twee millennia
 De Geest maakt levend
 De bekering van een dominee
 God de Vader, God de Zoon. God de Heilige Geest. De laatste dingen.
 Een Zoon is ons gegeven
 Bijbelverhalen voor het Slapengaan
 Evangelische heiligmaking, toegelicht door ds W. Pieters
 Het vallen in Gods handen

pagina

94
 75
 203
 127
 19
 111
 28
 194
 136
 203
 196
 28
 143
 94
 74
 204
 43
 128
 109
 143
 196
 36
 94
 178
 179
 43
 111
 196
 196
 110
 75
 67
 143
 95
 188
 74
 204
 144
 44
 203
 163
 110
 164
 111
 136
 74
 180
 127
 36
 127
 163
 95
 74
 110
 179
 111
 111
 111
 111
 95
 95
 188
 188
 95
 144
 19
 111
 112
 36
 111
 74
 195

Meeuse, ds C.J.	Een liefdevolle raad aan de jeugd	128
Mieras, ds M.A.	De Heidelbergse Catechismus	136
Mink, dr G.J.	Buiten de kerk geen enkel behoud?	144
Moerkerken, ds A.	Gelijk een bron	204
Molenaar, ds P.	Het huwelijk, Een gave en een opgave	28
Monod, A.	Waarom ik in de gevestigde kerk blijf	180
Noordegraaf, dr A.	Jezus Christus en de minsten van zijn broeders	144
Oomius, Simon	Satans vuistslagen	162
Priester, Christien de	Leven uit Hem	7
Ralevic, ds S.	Uw spraak maakt u openbaar	95
Rijswijk, C. van	In een vurige wagen ten hemel	162
Roos, ds P.	De poorten van Sion	119
Rutgers, Martin	Liefde op de "Lindenhof"	111
Rutherford, Samuel	Brieven van Samuel Rutherford	194
Ryle, J.C.	De dag des Heeren	111
Schans e.a., Ton van de	Herbergzaamheid	127
Schippers, Klaas	Over Feike Asma gesproken	95
Schoot - van Dam, F. van der	Brood op het water	164
Schouten - Verrips, Ada	Milde handen, vriend'lijk ogen	111
Silfhout, ds W.	Zalig in leven en sterven	43
Sluys, L. van der	Smaakt en ziet	67
Sluys, ds M. van der	Het levenspad bekend	120
Spurgeon, C.H.	Pastorale adviezen	7
Spurgeon, C.H.	Zie op Hem	111
Steeg - Stolk, Hanny van de	Geen rozen zonder doornen	111
Stolk, dr J.	Op de drempel	104
Teekens - Krijgsman, Nellie	Samen gelukkig	43
Teellinck, Willem	Christelijke Leidsman	75
Teellinck, Willem	Zie de Mens	43
Velema, ds J.H.	Dubbel appèl	112
Velema, ds J.H.	Wie is gelijk de Heere?	36
Vergunst, drs E.F.	Rusten in Uw schaduw	67
Vermeulen, J.M.	Het kostelijkste sieraad. Uit het leven van ds B. Toes	96
Vlietstra, ds A.	Het Woord Gods in onze geloofsbelijdenis	179
Vogelaar - van Amersfoort, A.	Ik heb geen huis meer	180
Vogelaar - van Mourik, Geesje	Het veilige nest	111
Vogelaar - van Mourik, Geesje	Onmogelijk bij de mensen	180
Vos, Michiel Christiaan	Ik zal u niet verlaten, Leven en werk van Michiel C. Vos (1759-1826)	35
Vries, dr P. de	De verhouding van Wet en Evangelie	128
Vroegindewij, ds L.	't Goed dat nimmermeer vergaat	163
Wilgenburg, D.	De schaapskooi van de Goede Herder	111
Winslow, Octavianus	Psalmen in de nacht	36
Wolting, J.	Niet bij brood alleen	36
Zahn, dr Adolf	Leefde Luther nog maar!	136
Zwaag, K. van der	Onverkort of gekortwiekt	36

Verlof fam.

Ds. J. van 't Spijker

Op 21 december jl. is de fam. Van 't Spijker in Nederland aangekomen. Het is de bedoeling dat ze na een korte vakantie volgend op het verlof op 20 maart 2001 weer teruggaan naar Mozambique. Hun verlofperiode duurt van 1 januari-eind februari. Tijdens deze periode is hun adres: Bungalowpark "Kastelenhof", Garderenseweg 419, 3852 NJ Ermelo. Hun telefoonnummer is voor de hele periode dat ze in Nederland zijn: 06-10752396.

Omdat de hele verlofperiode reeds is volgeboekt met diverse (s)preekbeurten is het niet meer mogelijk om hen hiervoor uit te nodigen.

Zendingsbureau

Boekbesprekingen

Ds. J. Westerink, **Nahum, Habakuk en Zefanja**, 111 blz., f. 19,90, Uitgeverij Buijten en Schipperheijn, Amsterdam. De ondertitel van dit boekje luidt: 'Profeten van het oordeel van God.' In de zomer van het jaar 2000 werden bovengenoemde bijbelboeken ingeleid en verklaard via de EO- microfoon. Dit boekje bevat de uitgesproken teksten, aangevuld met gepreksvragen. De inhoud biedt naast andere werken heel wat stof tot een zich verdiepen in de inhoud van de drie behandelde bijbelboeken op verenigingen, gesprekskringen en ook voor persoonlijk gebruik. Voor oudere mensen is het lettertype misschien wat klein uitgevallen. Iets van dit boekje willen wij aanhalen. Op blz. 67 schrijft de auteur over het oordeel van God over de vijanden en de troost die dat

voor Gods volk inhoudt. "Wat kunnen wij uit dit alles leren? Dat het waar is dat de Heere opstaat tot de strijd om Zijn vijanden te vernietigen en Zijn volk te verlossen. Habakuk mag de vromen in Jeruzalem vertroosten met de boodschap dat de Heere het zal doen zoals Hij het al zo vaak gedaan heeft. Hij heeft Zijn vijanden telkens weer een grens gesteld en gezegd: 'Tot hiertoe en niet verder.' En dat betekende dan ook het einde voor die vijanden. Hij heeft Zijn volk uit zo grote nood verlost en Hij verlost nog en Zijn volk zal nooit tevergeefs op Zijn verlossing hopen (2 Kor. 1). Wanneer de Openbaring spreekt van dat definitieve komen van God tot gericht en verlossing, dan horen wij een boodschap die in principe al eerder geklonken heeft. Wat de Heere zal doen, dat heeft Hij al gedaan. Ineens begrijpen wij waarom moderne theologen zo graag de historiciteit van Gods verlossend

handelen in de geschiedenis van Zijn volk ontkennen. Als die geschiedenis werkelijk geschiedenis is, dan is ook Gods komen tot gericht en verlossing aan het einde van de geschiedenis werkelijkheid. Dan loopt de wereld en ieders leven inderdaad uit op de grote witte troon, waar de Heere inderdaad al Zijn vijanden verdoemt en al Zijn uitverkorenen de eeuwige zaligheid doet beërven. Is dat dan geen harde boodschap waarmee je vandaag niet meer aan kunt komen bij de mensen? De boodschap is niet hard. Hard zijn de lieden die menen dat zij de wereld naar hun hand kunnen zetten en dat zij hun leven naar eigen believen kunnen inrichten. Dat betekent dat zij die geschiedenis moeten overdoen en net als het oude Babel zullen ondergaan in het Babylon van de eindtijd. Zij hebben niets geleerd van Gods handelen in het verleden. Vindt u dat niet dwaas? Ben je dan niet hard, ook voor je eigen kinderen die je meesleurt op het pad van het verderf? En wat de Heere betreft, is Hij niet lankmoedig nu Hij zolang wacht met Zijn definitieve komen tot gericht en verlossing? Het gaat daar naar toe, Hakakuks profetie is het zoveelste bewijs. Maar het is nog niet zover. Hij wacht nog, al valt dat wachten voor Zijn volk niet altijd mee. Nog roept Hij: 'Bekeert u, voordat het voor eeuwig te laat is.'

Stuur goede boeken...

SEZ

*vragen de cursisten
op Cuba
en in Spanje.*

*Steun
onze
Najaars-
actie!!!*

Voor inlichtingen of (dia)-presentatie over Spanje,
Cuba of Latijns-Amerika:
telefoon 0184-611607 of 0548-521998

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

giro 95200 ■ bank: 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp.

omdat zorg meer is dan geholpen worden.....

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe (lang) u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is.)

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met :

Onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor kraamzorg: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00.uur en 17.00.uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op. Voor thuiszorg kunt u contact opnemen met 0180-682219. (bij voorkeur in de ochtend)

We zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG

BKG de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

GBS

**Bijbels in
Statenvertaling**

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met zilveren sloten is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	f 365,-
D34z	idem, met duimgrepen	f 397,50
D32az	in antiek-bruine lederen band	f 435,-
D34az	idem, met duimgrepen	f 472,50
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	f 872,50

Folder op aanvraag beschikbaar.
Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55